

Доц. д-р Румен Драганов, и.д. изпълнителен секретар: БТС със Стратегия за периода 2020-2030 година

Доц. д-р инж. Румен Драганов е директор на Института за анализи и оценки в туризма към УниБИТ и член на Контролния съвет на Сдружение „Национален борд по туризъм“. Неговата биография започва на Слънчев бряг като пиколо, а след дипломирането си продължава като екскурзовод и представител на фирмата Balkan Holidays, служител и директор във Външнотърговско дружество - Балкантурист. Главен изпълнителен директор на „Балкан Холидейз Интернешънал“ и председател на Съвета на директорите на дружествата „Балкан Холидейз“ в Лондон, Ню Йорк, Рим, Берлин, Франкфурт / М, Виена, Цюрих, Копенхаген, Амстердам, Хелзинки, Стокхолм, Варшава, Братислава, Будапеща, Москва, Санкт Петербург, Кайро, Бейрут, Ел Кувейт и Токио. Бил е председател на Комитета по туризъм към Министерския съвет и заместник-министър на Министерството на търговията и туризма. Той е един от основателите и член на Българската асоциация на туристическите агенции. Бил е президент на американската асоциация на туристическите агенции за България и председател на Съвета по туризъм - София. Доцент в Катедра „Култура, историческо наследство и туризъм“ – УниБИТ, преподавател в Международно висше бизнес училище и Лесотехническият университет. От 2019 г. е член на УС на БТС.

- Господин Драганов, кои са основните проблеми пред БТС в краткосрочен и в дългосрочен план?
- Проблемът, който е пред Българския туристически съюз, който споделяме с членовете на Управителния съвет и председателя доц. д-р Венци Росманов, днес е, че няма ясна стратегия, която да отговори в достатъчна степен на обществените очаквания и очакванията на неговите членове, да бъде както уважаван съюз на туристическите дейатели в България, така и на обществения интерес по отношение на изпълнението на спортно-туристическата дейност според Закона за физическото възпитание и спорта. От друга страна, в годините се е получило така, че Съюзът е отстъпил от своя основен ангажимент да изпълнява една цялостна Програма за развитие на социалния туризъм и да управлява инфраструктурата в планините – туристическите зони, места и точки (vista point), свързани с европейските туристически маршрути Е3, Е4 и Е8. И тук не е виновен само БТС, а това, че като цяло в страната е отнета голяма част от ресурса на Сдружението и възможностите му по отношение на изграждането и поддържането на целия сграден и маршрутен фонд, който представлява туристическите бази на БТС и свързаните с тях хижи и заслони, туристически пътеки, земята, използвана за ски писти и лифтове, местата за излет и др. Отнета е възможността да имаме нови инвестиции в хижи, в доразвиване на самата инфраструктура в планината, съответно по отношение на цялостната инфраструктура, която е свързана със спортно-туристическата дейност. И от тази гледна точка задача номер едно, която стои пред БТС, е приемането на Стратегия, която да може да позиционира Съюза като национална организация за спортно-туристическа дейност с всички произтичащи от това права и задължения, включително изнамиране на формула за управление, която да даде възможност за разгръщане на строителство, както по отношение на обновяване на сега съществуващата база, така и строителство на нови хижи и заслони и съответно съоръжения, които са свързани със спортно-туристическата дейност.

- Тази Стратегия ще бъде основа на четиригодишната програма, която се изисква от Закона за физическото възпитание и спорта, за да получи БТС статут на национално представена организация за спортно-туристическа дейност...
- Стратегията надхвърля рамката на четиригодишната програма – тя ще бъде за периода 2020-2030 година и ще включва цялостната дейност по отношение на визията как трябва да се развива Българският туристически съюз по отношение на своята мисия; каква е неговата основна задача за спортно-туристическата дейност по отношение на основната цел и спомагателните цели. В нея ние залагаме редица нови моменти, като възможността за създаване на кооперативни клъстери за спортно-туристическа дейност, с което да разширим периметъра на участниците. Връщаме се към началото, така, както е създаден Съюзът още преди 125 години, като кооперативно движение, в което са се включвали всички, за да могат да изградят хижи и заслони, носейки камъни, тухли и керемиди в раниците си, за да построят цялата тази база, ние трябва да направим необходимото, че да възвърнем този кооперативен дух у туристическите дружества и у тези, които искат да помагат за развитието на тази дейност, за да може да се доизгради базата и да се обновят съществуващите, да се възстановят унищожените и построят нови хижи и нови заслони.
- Кога се очаква да се финализира последният вариант на този стратегически документ и предвижда ли се неговото обсъждане с членовете на БТС?
- Задачата, която ми постави Управителният съвет, назначавайки ме за временно изпълняващ длъжността изпълнителен секретар на Съюза, е свързана с някои неотложни задачи и успоредно с това със Стратегията. Аз вече съм внесъл разгънатата структура на този документ като съдържание и е определена комисия, която да работи по него. Има още две задачи, които са ми поставени от Управителния съвет. Едната е свързана с инвентаризация на документацията и съществуващия архив в БТС, за което съм назначил специална комисия, която да изследва всички документи и да подреди цялата информация за собствеността на БТС така, както тя е съществувала през средата на 80-те години на миналия век, за да имаме история за всеки един от обектите по какъв начин е трансформиран, какво е неговото състояние днес и по какъв начин той може да допринесе за изпълняването на задачите по спортно-туристическата дейност. Втората комисия е в направление отбелязване на 125-ата годишнина от създаването на БТС и тя има задачи както да организира различните събития, свързани с този юбилей, така и да осигури финансирането на цялостната Национална програма за тазгодишния юбилей.

Практически работата по Стратегията ще продължи, докато тя бъде довършена. В момента експертите в БТС наливат в нея наличната информация по отношение на ситуационния анализ - какво е състояние на Сдружението в момента, всички данни, които са налични, ще бъдат включени в тази аналитична преамбюлна част, за да можем да направим оценка и снимка на ситуацията в какво състояние се намира БТС в момента. Ще очертаем политическата рамка, ще очертаем законовата рамка и ще очертаем тенденциите, които касаят не само БТС, а и Стратегията за развитие на туризма в България като цяло. Стратегията на Сдружението ще бъде неразделна част от стратегията за развитието на туризма в страната, след което ще набележим визията и мисията по отношение на развитието на БТС, ще определим основната цел и спомагателните цели и ще направим Генералния план, в който ще бъдат включени като отделни действия всяко едно от нещата, които трябва да се извършат оттук нататък, за да могат да бъдат постигнати основната цел на Стратегията и съпътстващите я цели. Документът ще бъде предоставен на УС и на членовете на

Сдружението и окончателно ще бъде приет от Общото събрание, така както изисква Уставът на организацията.

- За съжаление през последните години сме свидетели на уронване на авторитета на БТС от някои медии и от нелоялната конкуренция на неправителствени организации, занимаващи се с организиран туризъм. Как ще се противодейства на това?
- Следващият основен проблем е да върнем доброто име на БТС, което, по една или друга причина, не е в състоянието, в което ни се иска да бъде. И от тази гледна точка ще очакваме пълно съдействие от страна на туристическите дружества, членове на БТС, съответно на други неправителствени организации, на правителството като цяло, за да може да структурираме преди всичко туристическите зони, туристическите места и туристическите точки, които да бъдат включени в кооперативните клъстери за развитие на спортно-туристическата дейност. Законът за кооперациите ни дава възможност да създадем кооперативни сдружения, кооперативни клъстери, към които може да бъде добавена, при определени условия, както повелява Законът, земя от държавния горски фонд. Идеята след приключване на процедурата за лицензирането на съюза като Национална организация за спортно-туристическа дейност към съществуващата сега материална база, управлявана от туристическите дружества, да присъединим туристическите пътеки и пътища, включително международните, с които да свържем България със Сърбия, с Гърция и Турция, като дадем възможност на тези кооперативни клъстери да управляват тази територия, която понастоящем в голямата си част е държавен горски фонд. Към това да прибавим територията на лифтовете, на ски влекове и пистите, на други съоръжения, които се намират в държавния горски фонд, и да се доближим до голяма степен до кооперативите, които са създадени в Италия, Австрия, Швейцария и Франция за управление на планинския туризъм. Определянето на туристическите зони, на туристическите места и туристическите точки в законовата уредба ще ни даде възможност да направим т.нар. виста поинт, които съгласно екологичните закони и изисквания на екосистемите представляват част от културния ресурс на екосистемните услуги заедно с материалните, поддържащите и регулиращите услуги. Това ще ни даде възможност не само да направим туристически пътеки до места, от които има впечатляваща гледка, но и да ги съоръжим по начин, по който те са известни в цял свят. По същия начин туристическите места, които представляват туристическите хижи и заслони, се нуждаят от допълнителни инвестиции и там кооперативната дейност ще даде възможност на участниците да се включат с труд и материали, освен с финансови средства. Така ще бъде доизградена тази база и толкова необходимите заслони, за да могат да бъдат спасявани човешки животи. Ще се даде възможност и да се определят местата за хеликоптерни площадки така, че да се постигне максимална бързина при планинското спасяване. В същото време туристическите зони ще очертаят местата, в които БТС и другите туристически организации, а и туристическите дружества и туроператорските фирми, които предлагат туристическа дейност, да бъдат абсолютно сигурни, че на територията на туристическата зона са предприети всички мерки както за опазване на околната среда, така и по отношение опазването живота и здравето на самите туристи.
- Стратегията на БТС ще направи Сдружението адекватно на новите предизвикателства и обществени потребности. Какво още предстои?

- Дигитализацията на БТС е друго направление, по което ще работим. Когато говорим за свързването на нашите туристически пътеки с европейските туристически маршрути, ние имаме предвид и да изградим система върху блокчейн технологията, така че да може да се постигне ясна отчетност по отношение на движението на туристи по тези международни пътища и да се получи по-голяма яснота как се развиват нещата в реално време. Новите технологии, автоматизацията, роботизацията и блокчейн технологиите са част от бъдещето на БТС. Блокчейн - това са интелигентните договори, от които ние да имаме пълна отчетност до минута и секунда кой как се движи по туристическите пътеки и кой къде какви услуги ползва по маршрута, така че да се осигури безопасността на нашите туристи по отношение на целия маршрут, от една страна, и от друга, да направим т.нар. интелигентни хижи, при които електрическото захранване и отоплението, пречистването на водите, компостирането на отпадъци, съответно технологиите, които са вътре, да бъдат свързани с новите технологии, които не само пестят енергия и опазват околната среда, но и създават необходимите условия за позициониране на нашите обекти наравно с най-добрите такива в света.
- В оперативен порядък какво се очаква да се случи в най-скоро време?
- Въпросът с подновяване на лицензията на БТС от Министерството на младежта и спорта е приоритетен като задача на председателя доц. д-р Венци Росманов и той, заедно с Управителния съвет, е постигнал необходимото за неговото решаване в рамките на няколко седмици. Освен това предстои избор на изпълнителен секретар на БТС, който да поеме постоянната оперативна работа на Съюза; предвижда се нова управленска структура, която да може да управлява организацията по начин, по който е сегашното виждане на Управителния съвет, на председателя и на временно изпълняващия длъжността изпълнителен секретар, както и намиране на финансиране, така че всички тези идеи да получат своята реализация.
- Проблемът със застаряването на членската маса на БТС и отлива на членове и присъствието на мъртви души в списъците на туристическите дружества вече е много тревожен...
- Практически това, което е станало с туристическите дружества след промените, е една пререгистрация по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, така че да може по някакъв начин да се отговори на законовото изискване някой да управлява съществуващата база на БТС. Но се е получило голямо изкривяване в годините и сега действително част от тези туристически дружества са мъртви, а в друга част има голям процент недействителни членове или хора, вписани само и само да просъществува туристическото дружество като регистрация с някакъв минимален членски внос. Тоест, загубен е кооперативният принцип. Ако ние се върнем към него обаче чрез Закона за кооперациите, ще видим, че там могат да участват всички - и млади и възрастни, включително и лица, ненавършили пълнолетие със съгласие на родителя или настойника. Предвиждаме в тези кооперативни клъстери да включим широка палитра от заинтересовани лица от детски градини, училища, университети и други институти до фирми и предприятия, които да могат да се възползват от спортно-туристическата дейност и да ползват изградената на кооперативен принцип база. Фактически сега ние наблюдаваме много организирани от туроператори училища по предизвикателства, „зелени училища”, отделни групи за екскурзионно летуване, които посещават наши обекти в планината. Но, ако ги привържем към нея с лично участие, като им дадем форма на трудово и материално участие с апорт в

тези кооперативни клъстери и те със собствените си ръце участват в доизграждането на съществуващата материална база и изграждането на нова, и съответно във вкарването на нови технологии, това ще бъде пътят за по-нататъшното развитие на БТС.

Нещо повече, отворени сме за преговори с основните телекомуникационни компании, тъй като освен всичко искаме да имаме интелигентни указателни табели с GPS-координати, съответно възможности за SMS номер, така, както са „синята” и „зелената” зона в София, чрез които да се подпомага развитието на съществуващата инфраструктура. Да има осигурено автономно захранване и SOS бутон за връзка, за да бъде осигурено точно позициониране с определени координати на лицата, които се движат по тези пътеки, така че при необходимост от планинско спасяване да сме доста по-ефективни.

- Мнозина от членовете на БТС настояват за публичност и прозрачност в работата на Управителния съвет...
- Това е основен инструмент за работа на всяка една обществена организация. Като казвам, че има недостиг на авторитет на Българския туристически съюз, това е, че недостатъчно добре обществото и особено туристическите дружества и хората, които са отдали живота си на туризма, са информирани какво точно прави Управителният съвет. От тази гледна точка имаме два проблема. Единият е, че ние все още сме аналогова организация. Вестник „Ехо”, по начина, по който се издава на хартия, е една отживелица. Трябва да качим информацията на съюзното издание на електронен носител в публичното пространство и той да се отвори широко към проблематиката, която е свързана с визията и мисията на БТС. Необходимо е също така да поддържахме нашата Facebook страница и в нея да имаме всекидневна информация за това, какво се случва в БТС. По същия начин трябва да се позиционираме и в другите две много популярни социални мрежи - Twitter и Instagram.
- Какво е вашето послание към читателите на вестник „Ехо” и членовете на БТС?
- Първо, искам да ги поздравя за това, че са верни на съюзното издание, което означава, че обичат българския туризъм в една част, която е свързана повече с планината и спортно-туристическата дейност, с която аз не съм се занимавал активно в моята практика, независимо че една от моите монографии като доцент е посветена на управлението на екосистемните услуги за сигурност в туризма. Развивал съм туроператорска и турагентска дейност по отношение на външните пазари. Бил съм главен изпълнителен директор на една от най-големите туроператорски фирми с близо 24 чартърни полета, които в един ден са кацали на територията на страната от 18 европейски летища и както си личи от CV-то, управлявал съм фирми в много страни по света. В последните години съм председател на Съвета на директорите на един от най-големите балнео- и спа комплекси в България – гранд-хотел „Поморие”. Имам опит и по отношение на хотелиерската, ресторантьорската и спа дейностите, но сега с интерес навлизам в дебрите на Българския туристически съюз и се връщам много години назад, за да видя една структура, която има огромен заряд за развитие, и смятам, че с общи усилия можем да подобрим значително сега съществуващата ситуация. От друга страна, очаквам да работим активно с Министерството на туризма и с Министерството на младежта и спорта. Вече имахме среща с министър Красен Кралев и с министър Николина Ангелкова по отношение на това, какви са нашите идеи за развитие на БТС. Предстоят срещи и със социалния министър г-жа Деница Сачева, тъй като очакваме да емитираме ваучери за почивка по реда на Наредба № 7 на Министерството на финансите и Министерството на

социалната политика, които да бъдат издавани от работодателите, така че техните работници да се възползват от спортно-туристическата дейност, с което да се увеличи заетостта на туристическите хижи и съответно да се подобрят спортно-туристическите дейности чрез инвестиции, които да бъдат направени в суперструктурата на БТС.

Интервюто взе Емилия Матеина